

12
„Eestlase“ hinnata kaasanne.

Kurwad Pajad,

ehf

Wene = Jaapani sõja

Pingulaul.

Kujutanud G. K. j. k.

Tarn as,

„Eestlase“ kirjastus 1906.

Печ. въ типографіи Т. М. Францдорфа, въ Ндрвѣ.

Zugejale.

Ärkage nüüd wennad hellad,
Kuulge, sõda sõudemas!
Idast kostwad hädatellad
Surm on saaki nõudemas!.

Maenlane meil rahu rikub,
Puntub püha isamaad.
Metsik rahwas sinna tikub
Kusja meie riigiraad!

Sõda sõudnud, sõnum jõudnud
Idakaarelt kodusse.
Isamaa on ohwrid nõudnud
Andkem seda rõõmsaste.

Ühine siis higi, weri,
Wapra wene rahwaga.
Saagu Waike idameri.
Wene wahwust uägema!

Keene-Jaapani sõjalaul.

Siamaa, sull' eimast annan,
Kõit ma sulle pühendan;
Kallile ma ohvri kannan,
Singe t'aga ühendan.

I.

Kuule, juba kostwad sõjakellad,
Sülle waenuwanter weeremas!
Wennad, õed ja abikaasad hellad:
Waenlane ju mäsju alustas!
Jaapanlane meie laewu lõhub
Kaskest riigiradadele rõhub!

Edda lahti! häälitsewad huuled,
Keegi kipub meie kojasse!
Edas tõusnud tuhisejad tuuled
Puntuwad ka Gesti pojasse.
Tänuine Gesti jüda hüüab,
Kurjusele kättetasu püüab.

Mis sa aimad armas Gesti isa,
Eks sa tunne hella emake,
Kuidas hinges kerkis walukisa
Kui me' waenukära kuulsiime.
Warblane on kutsu'd kotka sõtta —
Eeda h'lpust kättemaksma tõtta!

Jah, sõda lahti kaugel idas,
Kes jest mõis ette aimata?
Euur kottas kallist rahu pidas
Si võtnud mõõraid laimata.
Eest Jumal ise Keisrit kaitse,
Tal nõu ja abi anneta!
Oks me' ta warjul rahu maitse
Ja hirm meist kaugel kanneta.

Oks täida tänu sinu rinda—
Ea väike Gesti rahwaste,
Su isamaad ja kodupinda
Dn kottas kaitsmud wahwaste.
Oks tärka tõnutuudel meele:
Arm awas orja ahelaid!
Ja kuidas iseseiswusele
Siis sinu esijad said!

Arm awas kirjitud ja koolid
Arm walas walgust waimule,
Seks ajutadi õpetoolid
Kust anti abi aimule...
Eell kottal noff ja küüned raudsed
Ja tiwamukad terasest
Kell' silmas kohad imberkaudsed
Neid kaitseb kõigest kurjusest...

II.

Püüame üüüd pisut pilku heita,
Vaadet waenu paele wijata.
Njamaal wißt hingegi ei leita,
Wahwa waimustuse kijata.
Ngamees kell' rinnas eluõhku
Leinab Rahuriigi rasket rõhku!

Kui asjast tõsijst pilti anda,
Peab minewikku astuma,
Et juhtumisi ettekanda,
Mis Wenemaa peab wastama.
Jaapani = Hiina sõjawaenust
Su tuleks asja alustus,
Ja Hiinamaale antud laenust
Du tekkinud see tigidus...

Kui Jaapan üksford Hiinlast jages
Ja wiim'ne wõidu kawatš,
Eiis Wenemaa tal laenuks luges
Mis Jaapan tasku wawatš...
Et aga raha abi anti,
Kui laenas teise riigi seest,
Mandschuria sees wõeti panti
Seal sadamaid siis selle eest.

Kui aga „Kollanägu“ nägi
Meid Koreaga käsi käes,
Eiis tõusis ta sees waenuwägi

Ta põlglik piüie wihawäes...
Tu ammu tema seda ihkas,
Et Korea ta loduks saaks.
Ta wenelase sõprust wihkas
Ja nüüd — sai see ta naabrimaaks...

Laenupandi maa linnad,
Sadam ka Port — Arturis,
Reist saab Hiina rendihinnad,
Kuidas määrus kontrahhis.
Andis meile lahelt luba
Soomis raudtee ehitust.
„Kollased“ sest kartsid juba
Enestele kitsendust...

Hiinlane weel fordas laenu,
Kui tal käis „suurrusikas“
Siis, kui sala wihawaenu
Jaapanlane äsitas!...
Teised riigid saidwad kasu.
Sõjakulud katetud;
Meiema, ta wotab tasu
Tööst, kus raha matetud!..

III.

Jaapanlane ajus kõne tooli,
Ujas joru Ida = Aasias:
Kutjus teised „kollanahad“ kooli
Töötis tüli diplomatiäs...

Katsus küllida seal raamukära,
Et läeks Wenelane Hiinast ära!..

Mis arwad sa nüüd Gesti isa,
Kui kuuled ülekohtu wäest?
Kas wõib üks rööwli kole kisa
Sull fisku' päriskohta käest?
Kas wiskassid sa töö ja higi
Ja waewa maha waluta,
Kui wägiwald sull nõnda ligi
Ja seda sult ei paluta?!

Kui on sull koduks rendiaise,
Ja poleksgi su pärismaa,
Ei jüisti wõõrastel sa laise,
End sellest wäljawiisata..
Ea tasuksid ju rendiwõla
Siis päris peremehele,
Ja üleaedse kõnekõla
Ei paneks mitte tähele!..

Et's tõetundmus riinda asi
Ja siin meid sunni hüüetel:
Kes maksaks Wenemaale taju,
Mis palgaks jaoks ta püüetel?!
Et's meie riik ju oma rahad
Randteedeks Hiinas kuluta,
Ja sadamate peale maha
Däeks tuhanded idi. tuluta!

Kui nüüd üks hoolas pereisa
Nii talukohta korras, peaks,
Üks korraldus tooks kühilisa,
Kes mõistlik mees ei jeda teaks?
Su käsi külwab seenne maha
Su lootes kasupõllude,
Et töö ka ta eest antud raha
Kord tajutud jaab simile?..

Kus leiad ja weel jelles ilmas
Üht jarnast laenuisaldust,
Kus kantakse su kasu silmas
Si tehta kuskil kitsikust?
Kus on se mees, kes kannab kulda
Eull sinu elumajasje,
Ja rendib tüki kehvat mulda
Hea raha eest su rajasje?..

Kõik jeda siiski tegi aga
Enur Wägew Wene Rahuriik,
Mandšuriamaal Hiina taga,
Kus naabrikis metsik rahwaliik...
Seal Wene kotta tiiva alla
Ünd hoidsid erapooletud,
Et „kollanahkjed“ neid ei talla
Kes kaitseta ja hooletud!..

IV.

Saapan loodab waenu tüülil
Kotkast panna kookuma.
Selleks on tal toeks tüülil

Inglis ja Amerika...
Need kõik nõudvad omakajut
Waiksemere woogudel,
Rahu rindu neil ei asu
Singeiha hoogudel...

Jaapanlased tegid algust
Eüdaöösel salajas.
Wistist' kartis päewawalgust
Möll, mis praegu mäsšannas...
Iffa pimeduselaste
Töö käib tähtivalgusel,
Nõnda tunnistab see aste
Sellegi sõa algusel...

Wenemaa ei wõinud täita
Wõõrariigi nõudmisi,
Eüisgi püüdis sõbrust näita,
Põlgas „sõjasõudmisi“ ...
Hiinamaa kes teinud laenu,
Kellest kohad renditi,
Meil ei awaldanud waenu
Ega kurjust koguni...

Eüis on selged sõjasihid,
Rähtaw tapeluje püüd...
Metsikumad rahwakihid —
Need on jelles tüüis jüüd!
Kottas peab ju pesa kaitsma,
See on püham, kõrgem jund,

Muidu jaaksid pojad maitsema
Suures walus surmaund...

V.

Seal kus ühendab end idataewas
Waisjelmerele ndulooriga,
Algab loodus raskest waenuwaewas
Ühes suure sõjawooriga...
Sõjatuli on seal lahti lõõnud,
Sõpruse on waenus ärajõõnud!..

Kangel idas, Waisjemerere saartel
Kistleb kollanahkne rahwaliik.
Hiinas, Afiamaal, ilmafaartel
Wõitleb t'aga wägew Weneriik.
Tülki tuldi üsna rööwilaadi
Nagu alustuses näha jaadi...

Geetimees, mis on su püham kohus,
Mis su kõigeülem hingepüüd?
Sinu isamaa on hädakuhus —
Pühenda tal' wahwus nüüd!...
Kas sa juudad enda kohust täita,
Dma truudust tema wastu näita?

Oh ma aiman, kostust pole waja
Mina tunnen sinu hingehealt!
Isamaa saab sinult eluaja
Dhwriks kõik mis leidub tema pealt
Sull on õndsus isamaa eest surra —
Surmgi sinu truudust wiist ei murra!..

Et saatus meid ju lapsiks loonud,
Mu püha, kallis Gestiina,
Ja meie hinge hõlge toonud,
Mis tejed ofats wiis ei saal...
Sest kõigest kõigefallim, wara
Du isamaa ju armastus!
See tundmus tugewaks teeb ara
Das peitub õndjus, Jumalus!..

Sa iluralooja Igawene,
Me' täname Sind südamest!
Et weike Gesti rahwafene
Du saanud amet igawest...
Meil pitsar kannab kuldseid tähti,
Meid unustada ma ei ja,
Seal tulefirtest sõnu nähti:
„Min Keiser, usf ja isamaa!“

VI.

„Kollanahkadele“ folk!
Hüüdu wahwad Wenewäed,
Saarerahwa segajolki,
Kukutagu kanged käed,
Oht küll kipuwad nad õõsel,
Unerahu segama,
Saawad siiski meie töödet
Armetumalt ägama...

Wenewenwad waprud, wahwad,
Ühineme wõistlaswäed!..

Wah'tigu kōif ilmarahwad
Kuidas k̄aime k̄äsi k̄äel...
Wōidud maal eh' merepinnal
Olgu orus, mägedel,
Mati on kõrgel hiimal
Wah'wail Wene wägedel...

 Ei kottas kipu kōstma tiiva,
Ja katsub k̄aua k̄annata...
Eest Ja ei talla tühjalt liiva —
Ei p̄üia halbilt jannata.
Tal kõrge siht on sündlik rahu —
Ja pikameelne, armulik...
Kui enam kudagi ei mahu,
Eiis warijegu wastastil!

 Oh Issand armust meile anna —
Ea seadsid ise sõdimist —
Et meie wäed ei kahju k̄anna,
Ei tunne ära t̄üdimist!
Weel seisab waimus Wenewendil
Euur „Walge = kindral“ tänini —
Mad tema hingest ijeendil
Geškuju, wahwust wōtwadgi...

 Eiis wennad, jelgi t̄üliajal
Meil t̄oušku taewa palwe heal!
Ja muistse waimustusekajal
Kōif olge kindlad wōidu peal.
Eest Wene südant, Wenehinge,

Ei „kollanahad“ kohuta!
Ei jäta Venetuli winge
Reid mitte ilma nohuta!..

VII.

Nõnda on siis jälle sõda sõudel,
Jälle riigirahu rifutud!
Eõgedate salajamal nõudel
Benelaje peale tifutud...
Waemwäljaks wõeti Wainnemeril —
Teda wärwib wõitlejate weril!

Wene sõda! kuis see täidab hinge,
Kuidas woolab wainnus elawus.
Ummemas maine walu winge —
Ihketes on elaw põlewus!
Sjamaad on ahwardamas häda,
Muidu Wenemaa ei sallil sõda!

Waikeft wiibin wainnwalla rajal,
Mõtted minewiku marudel...
Silm näib pilta, kuidas läinud ajal
Eõda algas rahwa harudel.
Mitu, mitu, waenu-rifast riiki
Tõstsid rööwisihil sõjapiiki!

Ülekõhus, oh ta ei jae fotti —
Palga järel' määratakse töö...
Sest kus püüti õigust surmuse „notti“,
Kadus õelus ära üleöö...
Siguise heal üles poole hüüab

Kui küll õelus wõimust wõtta püüab!

Oh isamaa poeg, kas su silmas,

Du kõrge kotka waiwne lend?

Kas aimad mille läbi ilmas

Tein'd Wenemaa nii wahwaks end?

Wõid wastuta kust woolab wägi —

Kui Wene Keiser kutsub sind,

Et sind ei tõrju tõusew mägi

Ei mäsawangi merepind?...

Miks ärkab hinges õnnetundmus

Kui isamaa sind tarwitab?

Miks sind ei aja sõtta sundmus,

Miks su meel kutsest rõõmustab?

Miks ohwerdad nii oma wahwust

Miks sa ei kohku surma ees?

Miks kõrget Keisrit, wene rahwust

Pead pühaduses hinge sees?..

See tuleb sellest, maailm kuule,

See tõuseb tänu tundmise si!...

Ei leia sönu lihtne luule,

Et selgust anda tundetest...

Nji kuidas waga wend ja öde

Täis ujaldataw armastust,

Kell isa söna pühatöde —

Nad tundwad kaitswad kallistust...

Nii nagu taim, mis mulla pinnal

End päikse poole paenitab,

Ta nagu laps, kes ema rinnal

End tänutimdel õnnestab,
Nii kuidas päikse kuldne järe
Meil walgustust ja soojust toob,
Nii wõim, mis ei wõi mõista ära
Meid Weneriigi lasteks loob...

Ju oma ärkwa elu algel
Me' kallist rahu maitšenud,
Ja et me' seni seisnud jalgel
On Wene wõim meid kaitšenud.
Ju lapsepõlwes paistis ära,
Et meil on kaitstja wägew mees,
Sest meist jäi kaugele kõik käre
Mis kuuldu teiste maade sees...

VIII.

Maandne riik, su wahwas ikka wõitku,
Kriitlik kõrgus Ise jubib sind!
Wõitlejad, teil wõidutrooni kõitku
Kaitstawate tänutimlik riind...
Sääl, kus päikse käigu lõpp ehk algus,
Paistku Wene woorusline walgus!

Ujamaa, ju pärast raskeid tunnil
Tõuswad miljonite palwekäed...
Sest ja läksid sõtta hädaajunnil —
Kõõwel lastis lahti tulewäed!
Et ja tahad laste kaju kaitsta,
Tuleb sull nii raskeid aega maitsta!

Kui õnnelik see riigi rahwas,
Kus walitsemas kristlik waim.

Ta iga heale tööle mahwas,

Ei tärka tagedušetain...

Ei tõsta karistawaid käsi

See iha hirmsal wiha jõul

Kes ije palwetes ei wäsi,

Kõik algab Wägewama nõul!..

Nii meie Kõrge Niigiisa

On truidust, tänu teeninud.

Kus kuulis hädaliste kisa,

On alati Ta aidanud!

Ta kõrge süda kaitsema jundis

Nii waeleid kord Bulgarias,

Ta Dürgirahwa toorust tundis

Kes sõda löstis Serbias...

Ta waatles walul kirja küli

Mis kajus Eõuna-Ahwrikas...

„Sa, juurerusikate tüli

Ka ohwimeelselt kustutas...

Mu ijamaa ei kanna waenu

Ta teenib tõjst Jumalat,

Seft tajub taewas talle laenu:

Teeb wõitmatamaks Wägewat!

See on see õnnis püha side

Kust kinni peawad laste käed,

Suur Wenemaa ju jõprusside

On wõitnud usaldusewäed...

Su pinnal on meil kallis rahu

Ta kindel seadus kaitsewall

Kurwad kajad 3.

Ei waendlus sinna saa, ei mahit
Kus elame ju tiiva all!

Kui wõrrellda kuis wõõras rajas
Weel elab rahwas hirmu all;
Ei ole õnne ootas majas
Ta omanduse üle tal!
Seal seiswad rööwliid suurel salgal
Ja kisuwad kes kangemad,
Ring omanikud nende malgal
Nii tihti ohwriks langewad!..

Kes jõuaks kõiki ettekanda
Ja kiita Wene-kotka hoolt?
Kes keelaks talle ohwriks anda
Kõik, mis meil kallis, omalt poolt?
Me' maitseme ju rõõmu, walu,
Oh jumaldatud isamaa —
Ei kõigewäiksem Gesti talu
Ka unustada siind ei saa!

Oh! küll on algan'd sõda sõitu
Mis nõuab meie rahwawerd,
Küll Jumal jagab jälle wõitu
Ja pühib paganatest merd!..
See wägew walwab meie üle
Kes loonud rahwa, maad ja weed;
Küll tema helde armuajüle
Meil tasub waenuwälja teed... .

Suur Jumal, palwes Sinu poole
Eiis tõstan lõpeks nõdrad käed:

Dh wõta oma armu hoole
Mu Keiser, isamaa ja wäed!
Sa Tse, maa ja taewa Tsa
Nüüd kaitse kallist Wenemaad!
Dh kuule meie hädakisa,
Tee kindlaks Rahuriigiraad! —

Teiue jagu.

Ole kindel, wõitle wahwast
Wäsimata Wenemees!
Issand aitab oma rahwast —
Kui küll surm on filma ees...

I.

Isamaa, isamaa,
Wõitle wahwast — kannata!
Kõigefõrgem on ju ligi —
Jooksku weri jooksku higi,
Truuiks jäedes, wõitle ja
Sumaldatud isamaa!

Isamaa, isamaa,
Sõdi jüdidusega!
Wahwa pärib wõidutrooni
Kaitseb kõrget Keisri trooni.
Kõrgem — Ta on siruga
Waga, wahwa Wenemaa!

Isamaa, isamaa,
Issand tahab aidata!
Kui siud kannab kõrge kääri
Siis ja wõideldes ei wäsi — —
Teda ära unusta
Kõigefallim kodumaa!

Issand armuist anna ja
Meile waprast wõidelda!
Kuule meie hädakõja —
Armu armu juurde liisa,
Sina wõid, et paganad
Du kui tules haganad.

Sinu juurde Jumal nüüd
Lungigu see palwehüüd,
Sina, kes Sa sõjad seadnud
Oled ammu ära teadnud:
Ilma Sinu abita
Ei saa waenlast rõhkuda!

Est siis Issand Ise Sa
Mita ühes wõidelda!
Juhhi meie sõjapiiki,
Kaitse wahwat Weneriiki,
Muna talle kõiki head —
Hoiu heldet Riigipead? —

Sa, kelle töö on maa ja taewas
Kes tegid rahwad, maad ja weed,
Dh juhhi tüüri meie laewas
Ja walgusta meil waenuteed!
Dh ära peida oma palet
Eiis warjule, kui torm ja öö
Meid waewawad ja palju walet
Ja tüli toob meil waenutöö!

Kui nuhtluse Sa meile seadnud,
Et me' Su vastu eksjad,
Siis oled targalt ette teadnud,
Et waewatud Sind otsivad...
Ka see on Sinu armu läbi,
Et Sa siis jälle halastad
Kui kahetseme endi häbi
Ja süüsid, mis meid waewavad.

Sa õige kohtumõistja tead,
Meil waim ehk walmis, liha nõrk
Kas Sa siis Wägew wiha pead
Kui patus olen hoopsew, kõrk?!
Sa näed, mind waewab ilm ja liha
Ja saadan jala äsfitab...
Oh Isjand, kell on püha wiha
Weel siiski wiimaks halastab.

Sest ikka Isa Sinu poole
Ma tõstan hädaorus häält:
Arm tehku lõppu leina loole
Maen wähenegu ilma pealt!..
Sa andsid paganaille käsu
Et pidivad meid waewama —
EtS meie selle läbi astu
Su juurde, Sulle kaebama!

II.

Maenlane on wäljas idamerelt —
Pagan punitub püha ijamaad!
Ohwriks sai ta mitmed meie perelt,

Mitmed jälle wõitlust algawad..
Wendi weri tiirestatl meil sammu —
Rangematast katsum: nüüd rammu...

Waenlane — ja näitad halpi toornst
Mundad wõitlemise — rööwitööks..
Ea ei tunne Jumalat ei woornst
Sõda — see on sulle jurma ööks!
Et sull õndsus hingesse ei asu —
Eest on toores siin kättetafu..

Siin sõjajumalad ja kaitstjad,
Need on inimeste kätetöö.
Waenlane, ju jurmawalu maitstjad
Räewad, et neil ees üks mustaw öö..
Pahingul on kiskja looma kuu
Saadanline, neelamise tuju...

Sagedasti Issand Ise annab
Kurjusele suure wõimuse.
Aga, kui patt wõidu wilja kannab
Kukub alla sügawusesse...
Need, kes kannatlikud kirjal ajal
Seiswad lõpetks suure wõidu rajal..

Nõnda lugu praegu, jelligi ajal
Seisab meie sõjawälja peal.
Waenlane näib wägew meie rajal,
Wiimasel jõul mäsjab tema seal.
Ta on omaks saanud mõne linna —
Abwardab weel kängemale minna!

Mulle tuleb, seda mõeldes täna
Meelde muinasja tarlust,
Minufene rahwa wanašõna:

„Uhfus tuleb enne langemist!“
„Oh küll tugew Jaapanlaste joru,
Ufuu, a'awad lõhti endi toru...“

Wahwus, Kristlik waim ja kallis rahu
Hilgab Weneriigi lipu pealt.
Uleohus, ei see wõitjaks mahu
„Oh küll tõstab tugewasti healt...“
Dignus ise, kes kõik ilma kannab
Digetetele üisford wõimust annab! —

III.

Ea küsid kurbwalt, Gesti isa:
Miks waendlastest ei wõimust saan'd?
Ta ikka nõuab ohwriisa
Ja palju on ta häwitan'd!
Miks Wenewaimu wahwad pojad
Neid lastsid siiapoole merd
Kus lõhuwad nad meie kobjad
Ja nõudwad waga Wenewerd?!

Ma tean, jull läiwad ajalehed
Ea ifuga neid ifka loed.
Ea tead siis ja just metsikmehed
Du seni saanud endil toed..
Nad jõdiwad ju endi kodus

Meil pole reisi ka ja weel:
Meid pörglasi on palju roodus —
Meid — mitutuhat wersta teel..

Meil oli ainus raudtee haru
Ja reis on sinna kole pikk.
Kui tõusis hästist sõjamaru
Ei olnud kiirelt wõimalik
Nii palju wäge wälja jaata
Ja lahingusse laadida,
Kui neil, kes ilma reisimaata
Su wõisid wabalt mäsjata.

Ja kui ju tuli löffel lahti,
Su elumaja leekides.
Eks leia ta siis rutem mahti
Ka warsti aida katukses...
Eks aidast kama tule lonta
Tulul jälle teise hoonesse..
Nii meie metsik rahwa tonta
Ei jaanud jundi rahule!..

Kus juba kurjus korra kasub,
Su kadedus ta jeltšimees.
Kus raibe, sinna kottkaid asub
Meil jaagi lootus filma ees...
Nii kange ida naabri riigid —
Pealt näha erapooletud —
Ei unusta, et neilgi piigid
Ja pole hoopis hooletud.....

IV.

Silmitseme sõjaseis —

Maattem waenu wägesi.

Paseme siis mõtte reisu

Wabalt waoda edasi.

Kujutage firristikka

Sõja seisusoh'asi

Ule wälja waenurikka

Mitte jala-saamusi.

Pahinguid ei ole waja

Kujutada luule sees.

Neist teab iga Gestimaja, —

Kõigil ajalehed ees.

Ja, ka oleks isna ime

Kui mu sugurahwa juur

Oleks kangelaste nime

Kiita muustanud juur.

Süügi tänä tahtjün tõsta

Isa poole palwe käed :

Isjand, anna abi, kosta :

Kas pea wõitwad meie wäed ?

Anna oma armu wäge

Kindral Kuropatkinale,

Tulgu wõit, kui taplus äge

Grippenbergi juhi all.

Sõjawäli nõuab wahwust

Ekstimata osawust.

Kaitsta isamaad ja rahwust
Tarwis tarkust, waimustust.
Sinuta, oh Issand aga
Kangelased jõuetud,
Meie wastased ei maga —
Nad ei ole hooletud!

Saapanlane wäimse jõuga
Wõitleb meeletuheitmises.
Siisgi näeb, et oma nõnga
Dn ta warsti häda sees..
Mõtata on tema mõte
Küirelt, küirelt rõhuda
Wuidu waob ta ettemõte
Kõik wõib kurjalt kaduda..

Senini tal oli õime
Meie peale tungides,
Eest, et meie wägi eme
Jõuetuses — taganes.
Nüüd, kui meil seal rohke liisa,
Nusi, wahwaid wõitlejaid,
Kadus nende wõidufiisa
Kui nad wastast tunda jaid..

Nüüd on meie sõja wäge
Igal päewal juuren'dud.
Saapanlaste mäss, mis äge
Dn ju hästi jahtunud..
Wüimist jõudu kofku wõttes
Dn nad weelgi mässjamas

Uga ju see on neil mõttes,
Et uad peagi langetas...

V.

Kui loodus ilufasti ehtis,
Nii soojalt paistis päitse siir,
Kõik aasad hallad, kased lehtis
Ja sinendamas taeva piir.
Su wiljad külitud ja ija —
Ja on üks Vesti talu mees —
Nüüd jubib lastel' tööde lija
Mis homme, ülehomme ees..

Ja weike, walgepeaga neiu
En täna rõõmsa tuju sees.
Wast praegu läks siit keegi peiu —
Ja Maani tulewane mees..
Weel heljemas neiu kõrwas:
Meil pulmad on siis pühapäew.
Ja õrnas, esimeies armus,
En unnuud kõik neiu waew.

Dalg fertib fergelt, õrna püua
En näha neinkejel näol.
Ja mõtleb, kuidas noorikuna
End trumiks hoida enda jaol..
Ja peig, kes sõidab koju poole,
Teeb tulewiku plaanisid.
Kord annab eunast armu hoole
Kord tunneb tundeid tujaseid..

Mu kodupait ja Gesti laulu
Mu ilus hella elu koht.
Mu oma ou ju rõõm ja walu
Su töö, su õnn, su hädaoht..
Mu hinges on ju haljad aasjad,
Mu meeles sinu põllu raad.
Su pojad, tütreid, abikaasad
Kõik kõik, mis omaks nimetad..

Ma tunnen sinu jõe seadet,
Sa wäsimata põllumees.
Ei sega teised sinu teadet:
Teed, mis aeg nõuab korralt ees..
Nüüd puhka ader! wi'at, reha
Nüüd, nüüd on teile tulnud tuud!
I nüüd tarwis talwets heina teha —
Nüüd tööd on palju — wähe uund...

Nii edasi läeb päewast päewa —
Talw lõpetab ju wäljst tööd.
Ea Gestimées ei farda waewa —
Ea palehigis leiba jõöb..
Töös aitawad sind tütreid, pojad —
Nad ühes perekonnas koos
Su jeni, sinu endil sojad
Nad asutawad ajamoos...

*
„Meil abi tarwis wõta naene,
„Su algab sibe sinu töö.

„Miks teendrit võtta— aeg on waene,
„Saak palkadeks ei ette löö!
„Meilt Marni viiakse ju ära
„Tõõ jõnd kaob seega vähemaks
„Tu peagi kostab pulma ära — — —
„Tõõ ja ka mõni minniaks.“

Nii noomib talu ema poega
Kell pruudiks lahke naabri Piis.
Ei ole Gesti eidel aega —
Päe'b tütar, tulgu mini siis..
Kui pulme pidab Gesti maja,
Siin harilikult talwe a'al
Ja kewadel, jest abi waja
Du põllupeal ja heinamaal...

Mu kodumaa ei kannu rikkust,
Saab süügi läbi igapäew.
Ei kardata töötaja pikkust
Ei rõhu wäsimis ei waew..
Ja tema pojad, nad on wahwad
Nad karmis tules karastud.
Kui Gesti neid, naesterahwad
Du kõigist kalliks k. idetud...

VI.

„Hella eidekene tõtta, tõtta
„Rutta — seada — ma pean ruttama!
„Sjamaa mind kutjub — ma läen sõtta —
„Waja waendlastele näidata!

„Kohenda mull pisut reisi pauna,

„Ma wiin Jaapanlased külma sauna..

„Nemad rikuvad meil riigirahu

„Pundutavad piha isamaad!

„Si jee meie hinge sisse mahu —

„Wärišegu wastaliste raad!

„Pole aega enam pulmi teha —

„Enne tambin Jaapanlase teha..

„Lähme wennad, meid on Keisril waja,

„Tema käsk meil kätte kanneti.

„Isjand kaitsku teid ja kodumaja

„Mis meil isamaale anneti.

„Isamaad meil tarwis kaitsta, kiita

„Pole aega tühjalt aega wiita!“ —

Mõnda pajatavad Gesti pojad

Keš on ikka isamaale truud.

Ulmustavad wanemad ja koad

Jaefewõtmised ja mõned muud...

Wägew waimustus on uende rinnal

Suraa hüüded kostwad kodupiinal..

Sa nad rittasiwad rongidega

Paulsid isamaast a truudusest..

Rongid ehtes halja kaskedega —

Mälestused Gesti saludest...

Mõõmsalt rittasiwad, et saaks jüna

Ue pita Wenerüigi pinna...

See Igawene Ise jaatku
Teid kallid Wene sõjawäed.
Ja helde silm t'e peale waatku
Ja aidaku Ta abi-äed!
Ea kristlik rüü, ju püha Ija
On alles taewas elus weel.
Paf' tõsta paganad küll kija,
Nad on ju kadumise teel..

Miks pidi aga sõda sõudma,
Ja meile tüli tegema? --
Si siisgi saa nad enant sõudma
Meid kanemini kiitbuta!
Kui Jumal kurjusele andis
Nii palju wõimtu alguses,
Mu ijamaa siis wistist kandis
Mõnd' jala süüdi eneses.

Eest Eesti wend ja hella õde
Ea astu ikka armjal raal.
Eumr Jumal, kes on Ise tõde
Eull näitab jelligi sõja a'al:
„Ma olen pühas wihas Jumal
Kes kätte tajub kangesi.“
Mu rahwas, miks siis oled rumal
Eind Ija nuhtleb rängasti..

Suur Jumal, kuule meie hüüdmist
Ja anna armu, halastust!
Ea keela paganate piüdmist,
Ja anna hädas kannatust! — —
Oh pühi nende filmist wesi
Kes Siin poole õhkawad...
Eiis Siin lapsed hulgateši
Eind igawesti kidawad! — — —

Siin on meil kõik, mis on meil

Kolmas jagu.

Oh, vabaduse päike, ära,
Sa wainupüütked laota!
Meilt rümalised röövivi ära
Ja woorust wälja laota...

I.

Sina kelle käjul elu sigis,
Kes Sa maa ja taewa tegija;
Sina seadsid, et siin palehigis
Igamees on waevõimajaja!
Kõrge Kooja, kuu keta ära
Waba waimu wäga wäga eest;
Siis ehk paistab õndsusline ära
Meile tulewiku taewasteist!

Uwa filmad, meie mõistust aita,
Seleta Su riigiseaduseid!
Siis wast wõime eksiteesid laita
Mis Su sühist lahutanud meid..
Müü Nja, seisku see mu meeles,
Et Sa meister, ma Su kätetöö..
Siis mu püüdes, töös ja mõttes, keeles,
Omakiitus lõffele ei löö!

Nja, ilmuta Su igawikust
Elu, igaweses wõistlusjes..

A. Cajut

Anna aindust ajast jalalikust
Suresiku lihtsas iidames.
Siis mu filmad inestades näewad,
Et kõik Siinist ettemääratud
Kuidas aeg ja meie elu päewad
Peawad jaama mõõda saadetud.

II

Eoda ju suiknuud, surmasirp enam ei sõna,
Idaunild ohwriwerd lahingus enam ei sõna.
Ija kes halastab, rajanud riiale raju —
Pastel on hirmu ja armastust, mõlemaid waja.

Paganaid oli Ta rahwale nuhtlujeks pannud,
Nendele wõimusse enese laste seas annud.
Uiskmatad hinged on Kristlaste pilkajaks heitnud,
Jakobi Jumal on enese pale meist peitnud!

Isjand, Sa waigistad enese hirmsamat wiha,
Mille ees põleb kõik pätine weri ja liha.
Mita meid Ise ja muusta helduses ära
Endine ekitus, patud ja kirjuse kára!

Mõista ja määrä ka tegude järele taja
Neile, kust pole Su kristlikul kirikul taju,
Neida neid alla — Su nime nad appi ei hüüa,
Siis nad Su sulasteid hirmale jagaks ei wüia.

Tulgu Su ette oh Isjand, Su õigete õhked,
Siis on neil tänu ja kiituse ohwrid nii rohked!
Käsi, et elusid hirmale süü ei kista,
Pase nüüd nuhtlejal wihandef tiipesse pista...

III.

Riigid on kül teinud rahu,
Sõjapiik on seotud.

„Rahu“rinda weel ei mahu
Mis nii mures muljutud. . .

Wäga walusad on haawad,
Salalised, sügawad!

Enne, kui nad termeks saawad
Tarka tohtrit tahawad. . .

Wene wennad were=talgul,
Wõitlejiwad wahwasti.

Säja lõpul, nagu algul
Sõdiwad südisti.

Nende wõistlustest mis wiis,
Paistab pilt Port=Arturist;

Selle järel leiad lisa,
Pinnast Wladimostokist

Surm ei suru Wenewaimu
Kuul ei teda kohuta!

Argdusest tal pole aimu
Astub hädaohuta. . .

Kõrwus Keisri kutsekaja,
Hinges usk ja isamaa;

Nõnda ifka wahwalt waja
Wenepojal wõidelda. . .

Nii on wõidelnud ja wõitnud
Ifka meie isamaa.

Kindla käega sinni kõitnud
Kes meid julges kiusata..
Rahuriigi võim ja vägi
Ring ta abi Issandas..
Seda „fortsilamie“ nägi —
Eli peagi mäsšamas!..

Kui siis Wene wahwat võimu
Kauge sõda kahandas,
Segas saatan rahwa waimu:
Eksitas ja äsjitas...
Lapsed aeti mäsšul üles,
Kihutati kurjale!
Kes neid toitnud, kandnud süles,
Pükati nüüd kõrwale...

Benemaa, ja rahwaema,
Sind su lapsed salgnud!..
Oh, nad peawad häbenema
Asteid, mis nad alanud...
Nooga said nad sinu riimal,
Hoidnud on neid sinu hool,
Sinu käsi kodupinnal
Kaitsemud neid kõigil pool...

IV.

Et Jaapanlastel, taplus äge
Ja muljusiwad meie maid,
See tuli jest, et palju wäge
Nad kiirelt kodus kofku said.

Meid rõhus nende wiinne rannu —
Nad tungiswad torniga;
Eest neile oli teada annu
Et meil seal wilets wõidelda.

Kui wõitusid me' Idatulis
Si saanud saagiks hülgawaid,
Meil kodus kahtlus kurnust kulis
Ja rahwaist leidus — mässajaid!
Nii ühendus in oli lõhtel,
Kõik riigirahwas rahuta:
Eiis õeluseid, mis hirmsal õhtel
Si jõudnud keegi jahuta...

Ja siis kui wiimaks rahwas nägi,
Et surm nii rohket lõdust sai,
Ring Baltimere laemawägi
Pea täitja Hiinamerde jäi — —
Kui kahtlajeks läks wõidulootus,
Weel siisgi wäge koguti,
Eiis rahwa kannatus ja ootus
Ka kattes wiimaks koguni..

Weel aga wahwad Wene poisid
Si olnud ära täidinud;
Oht woolamas küll werepiad —
Nad oleks siisgi sõdinud...
Kuid Rahumürst, Ta seadis raja:
„Siit saadik — mitte edasi!“

Eiis polnud paganatel waja
Seal kimbutada kristlasi.

Ka teised ristijä riigid
Ja nimelt just Amerika,
Ei soowinud, et sõjapiigid
Werd walakšiwad kasuta.
Eiis waenuliste wägedele
Sai lepitajaks Roosevelt.
Ta oli wõitjaks waendlujete —
Ning teenib täni kõiðidest.

Pourtsmuthis tehti leping ära,
Kus käisid riigi jaaditud.
Ka seal weel tõstis Jaapan kära,
Et saaks hea kulu kasutud.
Kuid wiimaks rahuleping näitis
Et aujus itka peremees.
Sest nõutud sõja kulu täitis
Pool Sahaliini idamees.

Tast polnud Wenemaale kasu,
Kiijama ka Mandšuurias.
Töö kulu ei todi kangelastaju
Ei toida tublit wenelast.
Ka mõni õigus, nlem lüba,
Mis Jaapanlaste saagiks jaab,
On meie todiast kangel juba —
Meie wäga wähe hurnitab.

V.

Kord waikinud on waenu färi
 Mis nõudis meie rahwa werd!
 Meilt kadus palju poegi ära—
 Nad täitwad idamaad ja merd...
 Miid rööwis riigilt hulga raha —
 Ka laewastifud kadunud!
 Täid ehitused Hiinas maha
 Kus meie raha ladunud!..

Kuid tundke — seda tahtis Jumal,
 Kell nõnda imelised nõnud!
 Muu, alanduses andke Teil
 Ja ühendage omad jõud:
 Müüd meest' isamaalse' tööle
 Kõik armastuses asuge,
 Te' kõitke ainsus endi wõõle,
 Mis tarwis talle tajuge..

Kõl kuulda kaugele kaebekõla
 Pool peidus pahaudawat häält:
 „Kiik sõdis, tegi suure wõla
 „Sai määramata kahju sealt..“
 Kuid kuulge kallid pereisad,
 Ja kartke pattu, kaitste keelt!
 Miisugused on kirjad kirjad —
 Neil meestel pole ainsat meest..

Kes on siis riik, mis rahwa kohus?
 Kes see on, keda kaitseti?..

Ea ise seisid hädaohus,
Su koja külge kiputi!..
Kas see on mõistlik mehe päie,
Et elult tahta ainult head?..
Kui kõrwu kostab appihüüe,
Siis pelgupaika peita pead!..

Ea ise, sinu päld ja maja
Du kõrge Keisri kaitse all.
Siin igauks sai mida waja,
Mis seadus iial lubas tal..
Kas ostad maja, pidad talu
Wõi wõtjid rendiaseme;
Sult kangel hoiti waew ja walu,
Ei kipu keegi kallale...

Et oled riigilaps, siis anti
Sul lapseõigus asuda;
Kuid lapsele ka pele panti
Siis kohus seda tasuda..
Su ennewanast, hallilajal
Du oluid nõnda, jäebgi nii,
Et kodufaitseks, riigirajal
Siis waendlastega wõideldi...

VI

Kas on sest meie rügi häbi!
Et Jaapan Hiina ranna saab?
See juhtus talle jelle läbi,
Et kaugus meid sealt lahutab.
Mis aimus raudtee suutis anda
Siit abi sõdijatele?!
Tal oli kraam ja rahvas lauda
Ja pealegi nii kaugele!..

Et ole rahvast väga paha,
Et tema headust unustab!
Kes otjustab ning tõtt ei taha
End kurja poole kufutab...
Kes aimult muud ei näe kui kurja
Ja halbtuist teigest otsida,
See narrife a'ab asja murja
Kui õigus käega katsuda!..

Et maksitud mõitlus werd ja higi
Ka Jaapanlastel otsata?
Neid langes Port-Arturi ligi
Ja lahingutes lõpmata.
Et wihelnud neid Wenewitjad

Ja roofinud neid Weneraud;
Ka nendel olid ajad kitsad
Ning hulkadele awas hand.

Oh! kü! on kaasa toonud häda
Ning nuttu, surma, koleduft,
See ütlemata raske sõda,
Mis waewas maad ja walitsust;
See mõte oleks jiiisgi wale,
Et Wene wägi wõimetu..
Nii uskuda on halp ja hale
Ja kõfidele kõlwatu!

Mis aga mõistlikude meeli
Nüüd täidab kurwastusega,
Du see, et palju kurje keeli
Meid muljub mäsJulistega!
Oh! kü! need tottrad endi torud
Ja pillid lõhki puhuwad,
Kui jügi nende jommi-jorud
Su rahwa hulluks uhuwad...

See, kes on Tõde, nõnda tegi,
Et õigus ilma walitseb.
Seks seati seadus, läbijegi
See ülekohut talitseb..

Ta as'ub abiks õigetele
Ta kalljeb korda, hoiab head;
Kuid lirmiks on ta kurjadele,
Kus tagedus on tõstmas pead..

VII.

Ei mäsi võimuis headust muuda,
Ei edenemist õelus too!
Eks See kes kõik on teinud, juuda
Ja Ise, muendusi loo?..
Mis wananemud, seda peidab
Pea järjeft ruttaw ajawool..
Mis kõlbamata, kõrwa heidab
Ihm ise mienewal lool..

Nii on ka meie Küüsiä

In armulikult käskinud,
Et seadused saaks uue liä
Ja rahwa eluforraaldnd..
Kuid saadan „jortsilaste“ jarwed
Eiis seadis rahu rikkuma!
Küng ahtra aruliste parwed
On walmis peale tikkuma!..

Kus wägiwald on wõitu saamas
Saab omawoli kuringaks..

Kus wale tõtt on häwitamas
Seal rahwas muutub mäsajaks...
Kuid Kõigewägewama wiha
Reid wiimaks kõiki kaotab!
Mõõd lõikab läbi mäsjus liha —
Surm leina wälja laotab!..

Seeft rahwas ekfirada märka
Ja tõtta kadumijeteest!..
Iruu alamlijelt jälle ärta
Kõing näita lahket lapsemeeft..
Enur Sumal mihtles siuu maja —
Ja katust on nad katkumid..
Nüüd türest parandada waja,
Sees on ju aega jatkumid..

(Si jessel sihil meie wõida
Et ije kaasa lõhume!
Kõs turjus edu kinnikõida
Kui riigirahu rõhume?..
Teeb tuleleef jul tuhaks tallid
Kõing pidi nõnda olema —
Kas teisi hooneid, mis jul kallid
Ka pistaksid siis põlema?!..

Kui waras aidas, elumajas,
En waranduse wälja tõi;

Kõik feeduframi kotti ajas
Ja ufje hukud maha kõi;
Kas ja siis peksjad püruks paja,
Et waras liha ära wüis?
Ja kas ka mitte aita waja
Et oleks enam julle siis?!

— — — — —
Eu riik on julle omaks kojaks,
Ja tublidus ju tugewus.
Jäe talle tubliks, töökaks pojaks:
Ja rikkus on ju rõõmustus.
Ea tea, et See, kes teinud taewa,
On rajanud ka riigiraad
Ja tasub headel amsalt waewa,
Ja pahad — need ei päri maad!...

VIII.

Sina Issand, kes Sa palju paha,
Kasket pattu, leiad rahwastelt;
Sinu tahtmata ei lange maha
Ka üks warblanegi katustelt!..
Kes Sa juuksesarwa arweid tead,
Loed taewa tähe tuhandeid;
Kes kõik head ja kurjad elus pead:
Halastaja, aita armust meid!

Keela neid, kes jõgedise süles,
Kurjalt kuristikku tultumas!
Vratagu Siin nuhtlus üles
Need, kes unustuses tultumas...
Siin käsi rõhus riigiraja,
Tabab targutajaid, tagedaid —
Ei nad weelgi mõista, mis neil waja —
Kui küll kangeft karistatud jaid!..

Pidagu ja wõtku mõistus pähe
Need, kes astla wastu lähewad!
Siin seadus tühiseks ei lähe —
Nimelad end ise rõhuwad...
Eni, kui weel seisab maa ja taewas,
Kuni ilma peal Su kogudus;
Sünnib Siin tahtmine siin waewas:
Patupalk on surm ja hukatus!..

Pahandus on raskelt põrutanud
Wahwat, wanameelset Wenemaad
Surm on saagi järel sirtunud,
Lõhkunud, mis loonud aasta sa'ad!
Pagan püha pinna külge puutus —
Wiskas wilja sisse ohakaid..
Elulgi on mitmetpidi muutus;
Palju, palju paisul pisaraid!..

Helde Ja anna armu maitssta,
Rahvale ja Rahvariigile?
Wõta turvastatud Keisrit kaitsta,
Troosti too Ta perekonnale.
Täienda Sa ise nende teadust
Kes jün riigi asju ajavad,
Eiis nad tunnewad Su riigi seadu,
Rahhi maale jälle rajavad...

Lõpp.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

1-99-00392

120.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

AR1-99-00392